

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis in genere; de Baptismo, de Confirmatione, Eucharistia, Sacrificio Missæ; Constitutionem Innocentii XII. super celebratione Missarum, variaque alia decreta

Genet, François

Parisiis, 1703

Caput IV. De obligatione audiendi Missam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40834

populus spiritualiter communicet. Hæc autem Communio spiritualis fit dum Fideles ad recipiendum in se Christum disponuntur ex ferventi quod concipiunt desiderio illi se intimè uniendi, & ejus se voluntati in omnibus conformandi.

CAPUT IV.

De Obligatione audiendi Missam.

Quæst. 1. **E**ST-NE peccatum mortale non audire Missam diebus Dominicis & festivis?

Resp. Quicumque ex negligentia mera omittit audire Missam diebus Dominicis & festivis, cum possit, peccat mortaliter: facit enim contra præceptum Ecclesie. Ita Divus Antoninus 2. p. tit. 9. §. 1. cap. 10.

Quæst. 2. Ad satisfaciendum præcepto audiendi Missam, tenemur-ne distinctè audire quod dicit Sacerdos?

Resp. Ex eodem Sancto loco citato: Non est necesse sensim & distinctè audire verba Missæ: nam tunc sequeretur hoc inconveniens, quòd qui audiret Missam ab his qui submissè dicunt, cum multitudo adest, qui remoti sunt, non implerent præceptum: similiter & qui surdi essent, vel heberem auditum haberent; intentio ergo Ecclesie in illo Decreto est, quod præsens sit in Missa & vacet Deo; si etiam intelligens est, dignum & justum est, ut intendat & conetur intelligere quæ dicuntur populo in Missa.

Quæst. 3. Qui omittit audire aliquam Missæ partem, v. g. introitum, satisfacit-ne Ecclesie præcepto?

De Sacrificio Missæ. Cap. IV. 245

Resp. Licet ex Ecclesiæ præcepto teneantur Fideles integram Missam audire, S. Antoninus nihilominus respondet: *De eo qui dimittit aliquam partem Missæ, putà introitum, videtur quòd non satisfaciat, quia Can. Missas. De Consecratione dist. 1. dicitur; Missas die Dominico sæcularibus totas audire speciali ordine præcipimus; ita ut ante benedictionem Sacerdotis egredi populus non præsumat; Respondeo quòd modicum pro nihilo reputatur, nec verba legis ita amarè interpretanda sunt; ideo dicendum est, quòd talis judicandus est servator præcepti; sed si dimitteret notabilem partem, putà mediam, vel tertiam partem, secus.*

Quæst. 4. Quinam excusantur à præcepto audiendi Missam?

Resp. Ut asserit Divus Antoninus: *Excusantur à præcepto audiendi Missam, infirmi qui non possunt domo exire, & servitores infirmorum qui non possunt dimittere infirmos propter periculum, & Matres quæ non possunt dimittere parvulos sine periculo; & alii qui impedi-
menta legitima habent, vel ardua negotia, quæ non possunt dimittere sine magno detrimento, scandalo, vel periculo. Et illi qui justo impedimento, audire non possunt Missam, debent saltem pro aliquo spatio in domo vacare orationi, loco Missæ ex congruitate.*

Quæst. 5. Sufficit-ne ad satisfaciendum præcepto audiendi Missam, adesse dum celebratur?

Resp. Non sufficit, sed insuper requiritur attentio, & circa Deum occupatio; ut enim ait S. Cyprianus relatus in Canone: *Quando autem stamus ad orationem, Fratres dilectissimi, vigilare & incumbere ad preces toto cordi debemus; cogitatio omnis carnalis &*

cc S. Antonin.
cc 1. p. tit.
cc 9. cap. 10.
cc §. 1.

cc
cc
cc
cc
cc
cc
cc

Can. Quando
autem. De
Consecr. dist.
1.

secularis abscedat, nec quidquam tunc animus, quàm id solum cogitet quod precatur: ideo & Sacerdos ante orationem, præfatione præmissa, parat fratrum mentes, dicendo, Sursum corda, ut dum respondet plebs, Habemus ad Dominum, admoneatur, nihil se aliud quàm Dominum cogitare debere: claudatur contra adversarium pectus, & soli Deo pateat, nec ad se hostem Dei tempore orationis venire patiatur.

Conc. Trid. Sess. 22. De Sacrif. Missæ. Et Concilium Tridentinum præcipit Episcopis; *Ut non patiantur Missas peragi, Nisi prius qui interfint decenter composito corporis habitu, declaraverint se mente etiam ac devoto cordis affectu, non solum corpore adesse.*

Quæst. 6. Tenentur-ne Fideles audire Missam Parochialem diebus Dominicis & festivis?

*Resp. Cum Missa Parochialis instituta sit, ad gratias agendum Deo pro omnibus Beneficiis per hebdomadam acceptis, curare debent omnes Fideles, ut illi interfint, nisi legitime excusentur, ut audiant vocem & instructiones salutares Pastorum suorum; & hoc expressè præcipitur in Canone, ubi sic legitur: *Ut Dominicis vel Festivis diebus, Presbyter, antequam Missam celebrent, plebem interrogent; si alterius Parochianus in Ecclesia sit, qui, proprio contempto Presbytero, velit Missam audire: quem si invenerint, statim ab Ecclesia ejciant.**

Sess. 22. De Sacrif. Missæ. Et ut ait Concilium Tridentinum; *Parochi moneant etiam eundem populum, ut frequenter ad suas Parochias, saltem diebus Dominicis & majoribus festis, accedant.* Et ita Sess. 22. de Refor. cap. 4. ait: *Moneatque Episcopus populum diligenter, teneri unum*

De Sacrificio Missæ. Cap. IV. 247

quemque Parochia sua interesse, ubi commodè id fieri potest, ad audiendum verbum Dei.

Idcirco sanctus Carolus, fidelis & prudens ejusdem Concilii observator: Missam audiant S. Carol. Actor. p. 3. tit. suum etiam munus diligenter obeant Parochi. Fideles, inquit, Festis diebus, idque in Parochiali propria, munusque sit Reverendissimi Archiepiscopi operam dare, Romani etiam Pontificis imploratâ, si opus sit, autoritate, ut impedimenta amoveantur, si qua obstant Decreto huic saluberrimo de Missa audienda in propria Parochiali Festo die.

Summus quoque Pontifex Sixtus IV. in constitutione relata in Canone, sic habet: Quodque Fratres non prædicent, populos Parochianos non teneri audire Missam in eorum Parochiis diebus Festivis & Dominicis: cum jure cautum sit illis diebus Parochianos teneri audire Missam in eorum Parochiali Ecclesia, nisi forsan ex honesta causa ab ipsa Ecclesia se absentarent. Sixtus IV. in cap. V. de Tru. ga & pace in Extrav. com. munibus.

Quæst. 7. Ecclesia præcepit-ne semper Fidelibus, ut suas Parochias frequentarent?

Resp. Parochiæ nomen notum est à primis sæculis Ecclesiæ & ipsi ferè coævum; verum tamen est quod antiquitus hoc Parochia verbo aliquando significabatur Diœcesis tota, ut videre est in Canone Apostolis tributo, in quo sic habetur: Si quis Presbyter aut Diaconus, aut quicumque tandem de Clericorum consortio, relicta Parochiâ sua, in aliam concesserit, & omninò transmigracione factâ, præter voluntatem sui Episcopi, in alia Parochia moram traxerit: hunc jubemus, ne porro in Ministerio publico sit Ecclesiæ. Id etiam constat ex Can. Lugdunensis. Aliquando Parochiæ verbum aliquam tantùm Diœcesis partem designabat, ut nunc etiam intelligitur. In his temporibus, in quibus pauci erant Christiani,

& in quibus persecutiones quasi continuæ vix-
dabant modum omnia sigillatim ordinandi:
sæpius una tantum Parochia constituta erat
pro regione satis ampla, & ita fervens erat
zelus Fidelium, ut facilè superarent omnia
itineris incommoda ut Parochiam adirent die-
bus Dominicis & Festivis, & in Synaxibus &
conventibus sacris cultui Divino vacarent.
Postmodum decretum est, ut in vicis & cas-
tellis à civitate Episcopali remotioribus Eccle-
siæ construerentur & à Sacerdotibus deserviri
possent, qui velut locum tenentes Episcopi
haberentur, & portionis Fidelium sibi com-
missæ specialem curam gererent. Procedente
tempore, cum Christianorum numerus valde
augeretur, in civitatibus amplioribus, plures
Ecclesiæ Parochiales & in iis Parochi, seu
Rectores & Curati fuerunt constituti. Juxta
Anastasium, qui Bibliothecarius vulgò voca-
tur, sanctus Evaristus Papa Romam in varias
Parochias divisit anno centesimo-duodecimo;
& ne Fideles privatis Parochis commissi, pro-
cedente tempore ab autoritate Episcopi se-
gregati viderentur, neve unio aliquo modo
hac occasione minueretur: quoties summus
Pontifex celebrabat, ad eas Ecclesias partem
Panis in Sacrificio oblati post consecrationem
ad Parochos mittebat, ut per illorum manus
Fideles Parochiales communicari possent; aut
saltem, juxta sensum quem plures authores
voci *Fermentum* dederunt, panem benedictum
Curatis mittebat ut fidelibus distribueretur: ut
videre est in Epistola Innocentii primi, in qua
sic habetur: *Cum omnes Ecclesia nostra intra
Civitatem sint constituta, quarum Presbyteri,
qua die ipsa, propter plebem sibi creditam no-
biscum convenire non possunt, idcirco fermentum
à nobis confectum per Acolythos accipiunt,*

Innocent. I.
Epist. 1. ad
Decentium
Episcopum
Eugubinum.

De Sacrificio Missæ. Cap. IV. 249

ut se à nostra Communionem, maxime illa die Dominica non judicent separatos. Dionysius postea Pontifex majori etiam cum cura Parochias plures divisit: *Ecclesias singulas*, inquit, *Can. Ecclesiarum*
singulis Presbyteris dedimus, Parochias & 13. q. 1.
cæmeteria eis divisimus, & unicuique jus proprium habere statuimus; ita videlicet, ut nullus alterius Parochie terminos aut jus invadat: sit unusquisque terminis suis contentus, & taliter Ecclesiam & plebem sibi commissam custodiat, ut ante Tribunal æternæ judicis ex omnibus sibi commissis rationem reddat.

Et ideo Episcopi satagebant, ut Fideles affidue propriæ Parochiæ interessent, nec alibi Missas audirent; unde sanctus Augustinus relatus in Canone: *Et hoc attendendum*, inquit, *Can. Et hoc.*
ut Missæ peculiare, quæ per dies solemnes à De Consecr.
Sacerdotibus fiunt, non ita in publico fiant dist. 1.
ut propter eas populus à publicis Missarum solemnibus [quæ horâ tertiâ Canonice fiunt] abstrahatur: sed Sacerdotes qui in circuitu Urbis, aut in eadem urbe sunt, & populus in unum ad Missarum publicam celebrationem conveniant.

Eadem de causâ statutum reperitur in Concilio Nannetensi relato in Canone, quod *Nullus Presbyter, aut Diaconus, alterius plebanum, nisi in itinere fuerit, vel placitum, id est litem, habuerit, ad Missam recipere audeat.* *Can. Nullus*
9. q. 1. Et ita constat, Ecclesiam semper desiderasse, ut Fideles in propria Parochia Missam audirent, in qua etiam Sacramenta Baptismi & reliqua suscipere maximè convenit; præsertim quia Parochia propria à Deo & ab Ecclesia unicuique Fidelium primitus assignatur, *in his quæ sunt ad Deum*: Reliquæ verò sunt tantum in subsidium & secundariò constitutæ.